

ONTWERPBESLUIT PROVINCIALE STATEN VAN LIMBURG

Bijlage 2 van G-08-001

Provinciale Staten van Limburg;

gezien het voorstel van Gedeputeerde Staten van Limburg van 12 februari 2008, G-08-001, LGLB, 2008/5037, inzake het Besluit zeer kwetsbare gebieden Wet ammoniak en veehouderij;

besluiten:

Artikel 1

Als zeer kwetsbare gebieden als bedoeld in artikel 2, eerste lid van de Wet ammoniak en veehouderij zijn aangewezen de gebieden die zijn aangeduid als zeer kwetsbare gebieden op de als bijlage bij dit besluit behorende kaarten.

Artikel 2

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na datum van uitgifte van het Provinciaal Blad waarin het wordt geplaatst.

Toelichting

1. Inleiding

Op 17 februari 2007 is de wijziging van de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) gepubliceerd (Staatsblad 2007/nr. 103). Op 1 mei 2007 is deze wijziging in werking getreden. De wijziging is een uitwerking van de bestuurlijke en politieke afspraken dat het zoneringsbeleid uit de Wav alleen nog zou blijven gelden voor de zeer kwetsbare gebieden. De Wav bepaalt dat Provinciale Staten deze zeer kwetsbare gebieden aanwijzen. De aanwijzing vindt plaats op basis van de criteria die in de Wav zijn opgenomen.

De Wet ammoniak en veehouderij bevat regels met betrekking tot de ammoniakemissie uit dierverblijven. Het bevoegd gezag moet die regels toepassen bij beslissingen inzake de verlening van milieuvergunningen voor veehouderijen. De regels zijn bedoeld ter bescherming van de zeer kwetsbare gebieden tegen de effecten van ammoniakdepositie. De wet geeft regels voor veehouderijen gelegen in een zeer kwetsbaar gebied of in een zone van 250 meter rondom zo'n zeer kwetsbaar gebied. Hoofddlijn hierbij is dat vestiging in deze zones niet mogelijk is en dat uitbreiding slechts mogelijk is binnen een bedrijfsemissieplafond. Voor melkveehouderijen is uitbreiding tot 2446 kg ammoniak per jaar toegestaan. Dit komt overeen met 200 melkkoeien met bijbehorend jongvee.

Provinciale Staten wijzen de zeer kwetsbare gebieden aan. Alleen de voor verzuring gevoelige gebieden, of delen daarvan, die zijn gelegen in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) kunnen als zeer kwetsbaar gebied worden aangewezen. In de wet is vastgelegd welke gebieden in ieder geval moeten worden aangewezen als zeer kwetsbaar gebied: de voor verzuring gevoelige Vogel- en Habitatrichtlijngebieden en beschermde natuurmonumenten. Daarnaast kunnen andere gebieden op grond van in het wetsvoorstel neergelegde criteria als zeer kwetsbaar worden aangewezen. Gebieden kleiner dan 50 ha kunnen alleen in uitzonderlijke gevallen aangewezen worden.

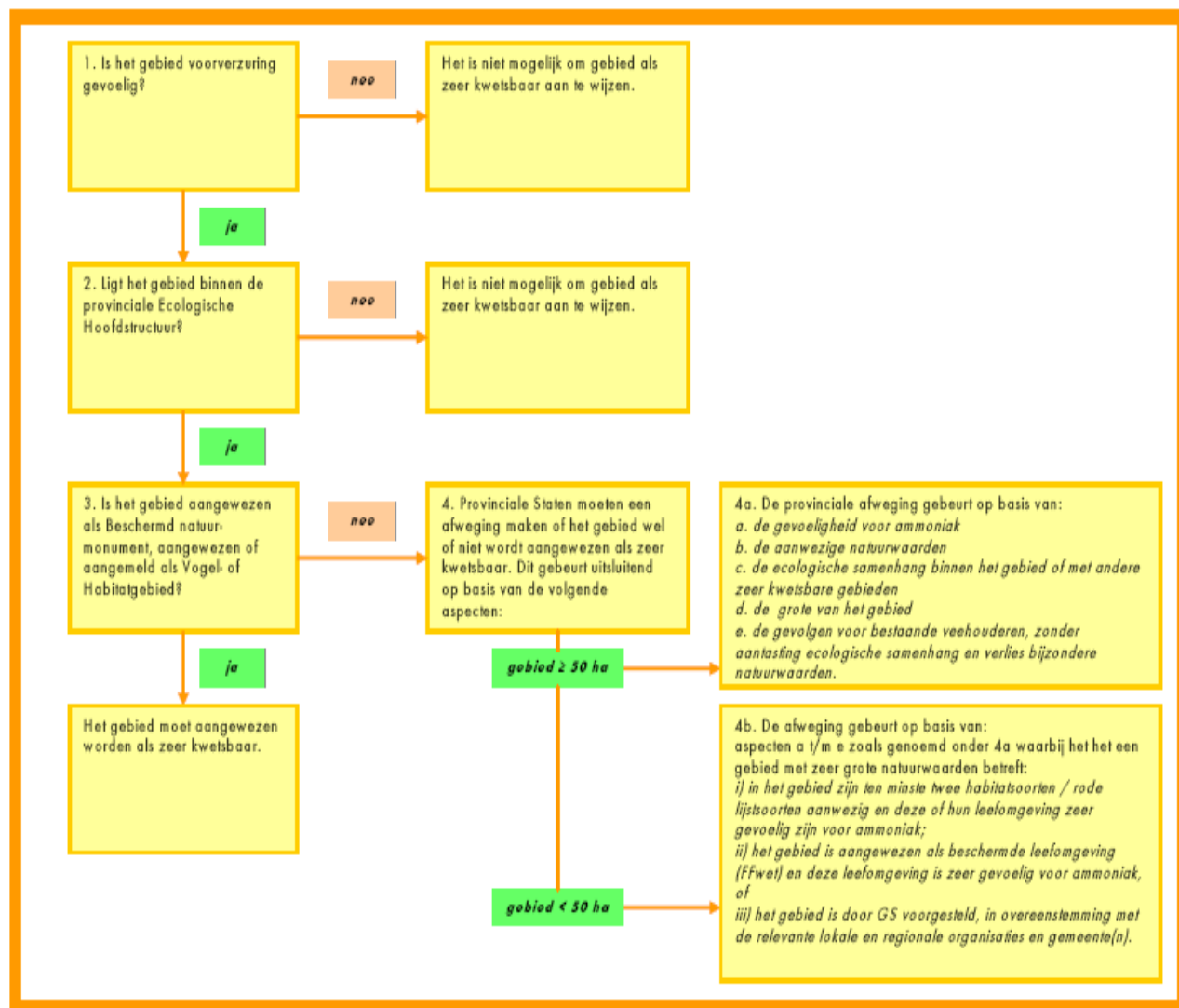
2. Voorbereiding

De afwegingsaspecten en voorwaarden uit de Wav zijn uitgewerkt in conceptkaarten. Deze zijn besproken met de Limburgse Land- en Tuinbouwbond, de Stichting Milieufederatie Limburg, de terreinbeherende instanties, en de gemeenten Helden en Venray. De opmerkingen van deze organisaties zijn betrokken bij de verdere uitwerking van de conceptkaarten. Consultatie van de betrokken gemeenten heeft vervolgens plaatsgevonden door de conceptkaarten in de zomer 2007 voor commentaar voor te leggen aan alle Limburgse gemeenten. De door de gemeenten gemaakte opmerkingen zijn vervolgens betrokken bij uitwerking van de ontwerpkaarten, zoals deze als onderdeel van het ontwerpbesluit ter inzage zijn gelegd van 16 oktober tot en met 26 november in het kader van de voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.

3. Werkwijze aanwijzing zeer kwetsbare gebieden

Bij de aanwijzing van de zeer kwetsbare gebieden zijn de stappen in onderstaand schema gevolgd:

Beslisschema aanwijzing zeer kwetsbare gebieden Wet ammoniak en veehouderij

De stappen uit het schema worden hieronder toegelicht.

1. Is het gebied voor verzuring gevoelig?

Alleen voor verzuring gevoelige gebieden kunnen worden aangemerkt als zeer kwetsbare gebieden. In artikel 1, eerste lid van de Wav is als definitie van voor verzuring gevoelig gebied het volgende opgenomen:

“gebied dat onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van het vervallen van de Interimwet ammoniak en veehouderij als voor verzuring gevoelig was aangemerkt krachtens artikel 1, tweede lid, van die wet (...).”

De inhoud van het begrip “voor verzuring gevoelig gebied” was geregeld in de artikelen 1 tot en met 3 van de bij de Interimwet ammoniak en veehouderij behorende Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij (Uav). Op grond van die regeling werden als voor verzuring gevoelig gebied aangemerkt:

- a) bossen, natuurterreinen en landschapselementen die gelegen zijn op voor verzuring gevoelige grond en een oppervlakte hebben van ten minste 5 ha of door de gemeenteraad bij verordening krachtens de Gemeentewet op een bij die verordening behorende kaart als voor verzuring gevoelig gebied zijn aangewezen;
- b) de natuurterreinen “schraalland”, “duinterrein ” en “hoogveen” en het landschapselement “bloemdijk” die een oppervlakte hebben van ten minste 5 ha of door de gemeenteraad bij verordening krachtens de Gemeentewet op een bij die verordening behorende kaart als voor verzuring gevoelig gebied zijn aangewezen.

Daarnaast gold ingevolge de Uav voor zowel de onder a als b genoemde gebieden dat de aanleg of begrenzing ervan uiterlijk 1 mei 1988 moest hebben plaatsgevonden. Na 1 mei 1988 aangelegde of begrensde natuur kan dus nooit als voor verzuring gevoelig gebied worden aangemerkt.

Voor Noord- en Midden-Limburg is voor de ligging van de voor verzuring gevoelige gebieden uitgegaan van de gebieden die in de voormalige op grond van de Interimwet ammoniak en veehouderij door de Noord- en Midden-Limburgse gemeenten vastgestelde ammoniakreductieplannen, waren aangewezen als voor verzuring gevoelig gebied. Deze gebieden waren onderverdeeld in A-, B- en C-gebieden, waarbij de A-gebieden de meest waardevolle en meest voor verzuring gevoelige gebieden waren. B-gebieden waren doorgaans de wat minder waardevolle en voor verzuring gebieden. C-gebieden waren B-gebieden waarvoor de Interimwet ammoniak en veehouderij destijds de mogelijkheid bood door het sluiten van een convenant de status van voor verzuring gevoelig gebied kon worden opgeheven. De A-, B- en C-gebieden zijn destijds ook opgenomen in het streekplan en later in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL). Ook waren ze aangeduid op een van de bij het Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg behorende kaarten.

Voor Zuid-Limburg is voor de ligging van de voor verzuring gevoelige gebieden in beginsel uitgegaan van werkkaarten die in het verleden op basis van de criteria van de Interimwet ammoniak en veehouderij zijn opgesteld en doorgaans door gemeenten zijn gebruikt bij de uitvoering van de Interimwet ammoniak en veehouderij en de Wav. Aan de voor verzuringgevoelige gebieden zijn in Zuid-Limburg een aantal schraallanden toegevoegd die op de eerdere werkkaarten niet waren opgenomen. Dit zijn over het algemeen kleine gebieden (<5 hectare) die wel deel uitmaken van of aansluiten bij een groter natuurgebied.

2. Ligt het gebied binnen de provinciale ecologische hoofdstructuur?

Alleen voor verzuring gevoelige gebieden (of delen daarvan) gelegen in de ecologische hoofdstructuur (EHS) kunnen worden aangemerkt als zeer kwetsbare gebieden.

Tot het moment van inwerkingtreding van de wijziging van de Wav waren Gedeputeerde Staten belast met de aanwijzing van de EHS ten behoeve van de uitvoering van de Wav. De Wav beschermde alle kwetsbare gebieden. Als kwetsbare gebieden werden aangemerkt de voor verzuring gevoelige gebieden gelegen binnen de EHS. Gedeputeerde Staten hebben ter uitvoering van die verplichting het Besluit ecologische hoofdstructuur ten behoeve van de Wet ammoniak en veehouderij voor Noord- en Midden-Limburg van 14 september 2004 (Provinciaal Blad 2004/99) vastgesteld. Dit besluit hebben zij op

8 november 2005 herzien door vaststelling van het Besluit ecologische hoofdstructuur ten behoeve van de Wet ammoniak en veehouderij (Provinciaal Blad 2005/74).

De EHS zoals aangewezen in laatstgenoemd besluit is ook voor het onderhavige besluit gebruikt.

3. Is het gebied aangewezen als beschermd Natuurmonument, aangewezen of aangemeld als Vogel- of Habitatrichtlijngebied?

Voor verzuring gevoelige gebieden gelegen binnen beschermde Natuurmonumenten of Vogel- of Habitatrichtlijngebieden die zijn aangewezen door de minister van Landbouw, Visserij en Voedselkwaliteit, of nog niet zijn aangewezen maar al wel zijn aangemeld en door de Europese Commissie van communautair belang zijn verklaard, moeten door Provinciale Staten als zeer kwetsbaar gebied worden aangewezen.

Bij deze verplicht aan te wijzen zeer kwetsbare gebieden zijn wij uitgegaan van de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden die door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit bij de Europese Commissie zijn aangemeld. Indien de uiteindelijke begrenzing af gaat wijken van de aangemelde gebieden zal bezien worden of dit consequenties heeft voor de aanwijzing van de zeer kwetsbare gebieden.

4. Provinciale Staten moeten een afweging maken of een niet verplicht aan te wijzen gebied wel of niet wordt aangewezen als zeer kwetsbaar.

Als de aanwijzing betrekking heeft op de overige voor verzuring gevoelige gebieden (niet zijnde verplichte gebieden) binnen de EHS hebben Provinciale Staten een zekere beleidsvrijheid. De aanwijzing gebeurt in dat geval aan de hand van een aantal in de wet genoemde afwegingsaspecten en voorwaarden.

Afgezien van de bij de afwegingsaspecten genoemde voorwaarden, zijn alle afwegingsaspecten in beginsel gelijkwaardig. Het gaat om een integrale afweging rekening houdende met alle aspecten, waarbij op basis van de verschillende aspecten zal worden beoordeeld of een voor verzuring gevoelig gebied als zeer kwetsbaar moet worden aangewezen. Er wordt in de wet een onderscheid gemaakt tussen gebieden groter en kleiner dan 50 hectare. Aanwijzing van een gebied kleiner dan 50 ha vindt slechts plaats als het gebied zeer grote natuurwaarden heeft. In de Wav is het criterium 'zeer grote natuurwaarden' nader uitgewerkt.

De in de wet genoemde afwegingsaspecten voor de aanwijzing van de niet verplichte zeer kwetsbare gebieden zijn:

- a) de gevoeligheid van het voor verzuring gevoelige gebied voor de effecten van ammoniak;
- b) de in het voor verzuring gevoelige gebied aanwezige natuurwaarden in het gebied;
- c) de ecologische samenhang binnen het voor verzuring gevoelige gebied of van dat gebied met een of meer andere gebieden die als zeer kwetsbaar worden aangewezen;
- d) de grootte van het voor verzuring gevoelige gebied;
- e) de gevolgen van de aanwijzing voor bestaande veehouderijen, voor zover de ecologische samenhang tussen de zeer kwetsbare gebieden daardoor niet wordt aangetast en geen verlies van bijzondere natuurwaarden optreedt.

Ad a) Het gaat hierbij om de mate waarin de in het voor verzuring gevoelige gebied aanwezige natuur gevoelig is voor ammoniak (verzuring en vermesting).

Overeenkomstig hetgeen in de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel is gesuggereerd hebben wij de gevoeligheid van de voor verzuring gevoelige gebieden bepaald door de betreffende natuur te beoordelen aan de hand van de indeling opgenomen in het Handboek Natuurdoeltypen (Wageningen 2001, Expertisecentrum Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, tweede, geheel herziene uitgave). In februari 2007 is een nieuw overzicht van deze indeling in het Handboek gepubliceerd waarin de actuele wetenschappelijke kennis over de kritische deposities voor stikstof per natuurdoeltype is verwerkt. Dit document is eveneens betrokken bij de bepaling van de gevoeligheid en is weergegeven in bijlage 1. In het Handboek en het nieuwe overzicht wordt onderscheid gemaakt tussen:

- kwetsbare natuurdoeltypen met een kritische depositiewaarde tussen 1400 en 2400 mol N per ha per jaar en
- zeer kwetsbare natuurdoeltypen met een kritische depositiewaarde kleiner dan 1400 mol N per ha per jaar.

Ad b) Bij de aanwezige natuurwaarden is gekeken naar mate van ontwikkeling van de vegetatie en de zeldzaamheid van de aanwezige flora en fauna en het belang van het behoud van deze natuur voor de realisatie van de EHS. Hierbij is ervoor gekozen om ook te kijken naar de mate waarin deze waarden in het gebied voorkomen.

Ad c) Onder ecologische samenhang wordt verstaan de samenhang tussen planten- en diersoorten in een gebied of regio. Aangezien alle gebieden deel uit maken van de ecologische hoofdstructuur en daardoor deel uit maken van een ecologische samenhang in de regio is dit niet verder als onderscheidend criterium meegenomen.

Ad d) De grootte van het voor verzuring gevoelig gebied is gebruikt als criterium om een indeling te maken in de gebieden kleiner en groter dan 50 hectare. Hierbij is ervoor gekozen om gebieden die binnen 100 meter van elkaar liggen te beschouwen als één gebied. In de memorie van toelichting bij de wijziging van de Wav is aangegeven dat bij de bepaling of het gaat om een aaneengesloten gebied van meer dan 50 ha of om meerdere gebieden die elk kleiner dan 50 ha zijn, de jurisprudentie die ten tijde van de Interimwet ammoniak en veehouderij is ontstaan over de vraag of een voor verzuring gevoelig gebied een oppervlakte van ten minste 5 ha had, een handvat kan vormen. Zoals in de memorie van toelichting reeds aangegeven is deze jurisprudentie tamelijk casuïstisch van aard. Voor wat betreft de afstand tussen twee gebieden blijkt uit deze jurisprudentie echter wel dat bij een afstand van 25 meter sprake is van één gebied, maar bij een afstand van 165 meter niet meer. De doorsnijding van een gebied door bijvoorbeeld een weg is gewoonlijk geen aanleiding om van twee gebieden te kunnen spreken. Het criterium van 100 meter is als een soort gemiddelde op basis van jurisprudentie genomen. In de praktijk blijkt dat bij het hanteren van 100 meter, gebieden als één gebied worden aangemerkt waartussen voldoende samenhang bestaat.

Ad e) De ligging van de veehouderijen is meegenomen in de begrenzing van de gebieden voorzover de ecologische samenhang niet wordt aangetast en geen verlies van bijzondere natuurwaarden optreedt. In Noord- en Midden-Limburg zijn hiervoor de gegevens gebruikt uit het vergunningenbestand (d.d. 1 januari 2006). Voor Zuid-Limburg zijn de gegevens gebruikt die de provincie van de Zuid-Limburgse gemeenten heeft ontvangen.

4a. Gebieden vanaf 50 hectare

De gebieden die op grond van de aanwijzing van de EHS in het Besluit ecologische hoofdstructuur ten behoeve van de wet ammoniak en veehouderij (Provinciaal Blad 2005/74) samenvielen met een voor verzuring gevoelig gebied zijn onderverdeeld in kwetsbare gebieden met een oppervlakte van ten minste 50 hectare (52 gebieden) en kwetsbare gebieden met een oppervlakte van minder dan 50 ha (172 gebieden).

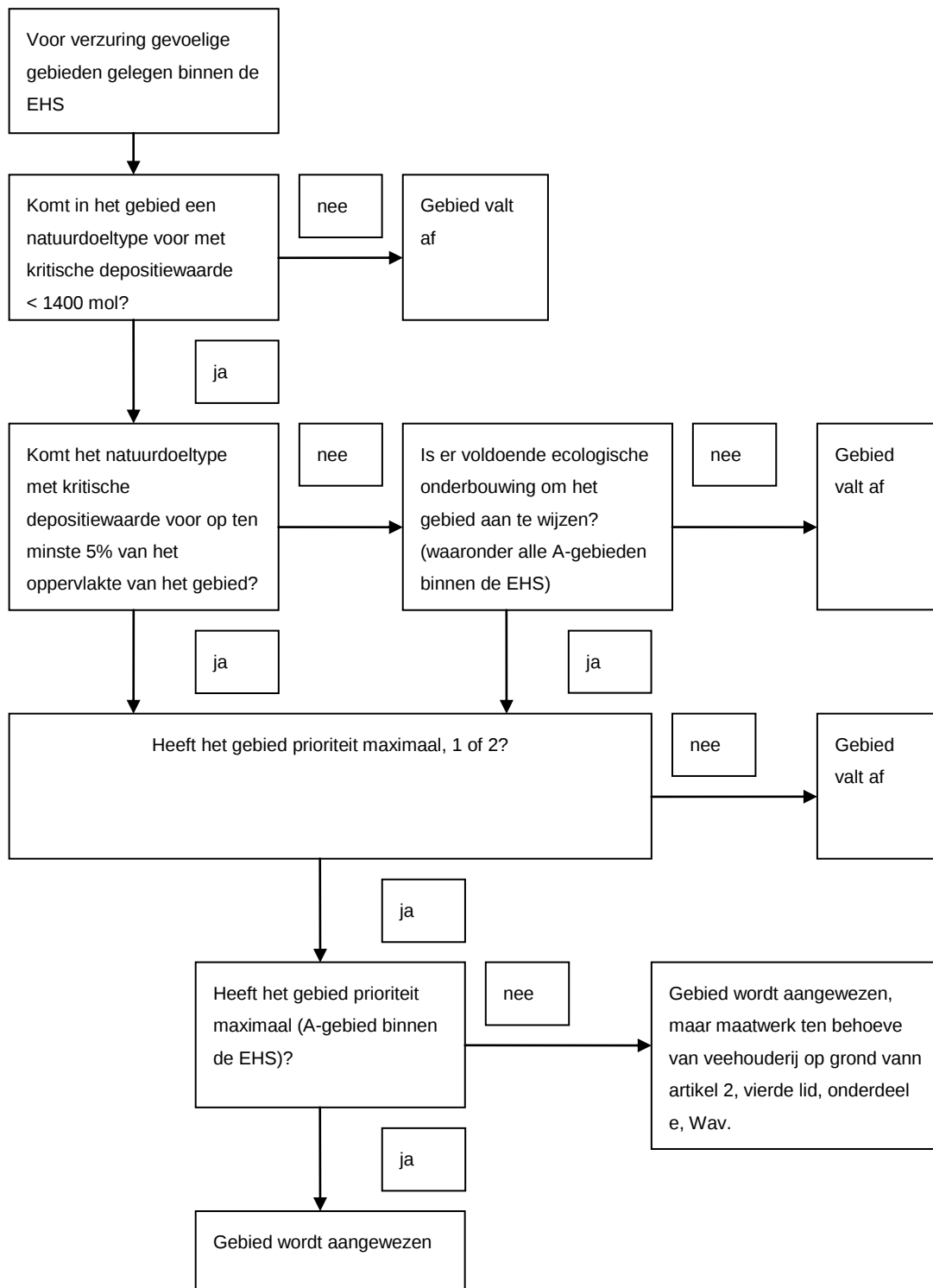
Binnen de 52 gebieden met een oppervlakte van ten minste 50 hectare is een nadere selectie gemaakt op grond van de twee criteria 'gevoeligheid voor de effecten van ammoniak' en 'aanwezige natuurwaarden'. In schema 1 is deze selectie schematisch weergegeven

Bij het criterium 'gevoeligheid van de effecten van ammoniak' is uitgegaan van de aanwezige vegetatietypen zoals deze zijn opgenomen in de vegetatiekartering van de provincie Limburg. Het criterium 'gevoeligheid voor effecten van ammoniak' is toegepast door de natuurdoeltypen op basis van het Handboek Natuurdoeltypen en het geactualiseerde overzicht in te delen in kwetsbare natuurdoeltypen (met een kritische depositiewaarde tussen 1400 en 2400 mol N per ha per jaar) en zeer kwetsbare natuurdoeltypen (met een kritische depositiewaarde kleiner dan 1400 mol N per ha per jaar).

De volgende in Limburg voorkomende natuurdoeltypen zijn aangeduid als zeer kwetsbaar: Zwak gebufferd ven, Zuur ven, Droog schraalgrasland van de hogere gronden, Kalkgrasland, Natte heide, Levend hoogveen, Droge heide, Zandverstuiving, Bos van arme zandgrond en Nat schraal grasland. De afgeleide van het 'bos van arme zandgronden' worden overeenkomstig het Handboek Natuurdoeltypen als kwetsbaar en niet als zeer kwetsbaar beschouwd. Het betreft de naald- en loofbossen of mengvormen hiervan in de multifunctionele bossen. Indien in naaldbossen een groot aantal voor ammoniak zeer gevoelig plant- of diersoorten voorkomen dan worden deze naaldbossen als zeer kwetsbaar beschouwd.

Deze als zeer kwetsbaar aangemerkte natuurdoeltypen met een kritische depositie < 1400 mol N/ha/jaar zijn te herleiden naar vegetatietypen die gebruikt worden bij de vegetatiekartering van de provincie Limburg. Jaarlijks onderzoekt de provincie Limburg 1/10 deel van de provincie v.w.b. de flora en vegetatie. Dat betekent dat de oudste gegevens maximaal 10 jaar oud zijn en de meeste gegevens van recente datum zijn.

Schema1: Selectie zeer kwetsbare gebieden: gebieden vanaf 50 ha

Bij het criterium 'aanwezige natuurwaarden' is gekeken naar de zeldzaamheid van de in het gebied aanwezige zeer kwetsbare natuurdoeltypen, de mate van ontwikkeling, de mate waarin zeer kwetsbare natuurdoeltypen in het gebied voorkomen en het belang van het behoud ervan voor de realisatie van de EHS en naar de mate waarin deze zeer kwetsbare natuurdoeltypen in het gebied voorkomen. Er is voor gekozen om de mate waarin de zeer kwetsbare natuurdoeltypen in het gebied voorkomen te bepalen door de gebieden te selecteren waarvan minimaal 5% van de oppervlakte zeer kwetsbare natuurdoeltypen betrof. Deze 5% zijn vooral bedoeld als werkmethode om de betere gebieden te kunnen afscheiden van de overige gebieden.

De gebieden waarvan de oppervlakte zeer kwetsbare natuurdoeltypen minder was dan 5% zijn vervolgens handmatig geanalyseerd (bijvoorbeeld omdat de zeer kwetsbare natuurdoeltypen in een deel van het gebied geclusterd zijn en dat daardoor het totale gebied niet tot 5% komt). Indien uit deze handmatige analyse bleek dat er voldoende ecologische onderbouwing aanwezig was zijn gebieden toegevoegd tot de zeer kwetsbare gebieden. Bij deze analyse is naast de vegetatiekartering met name gebruik gemaakt van de verspreidingskaarten van de aanwezige vaatplanten en de herpetofauna (amfibieën en reptielen). Van de vaatplanten en de herpetofauna zijn vlakdekkende gegevens voor de gehele provincie Limburg aanwezig. De voormalige A-gebieden gelegen binnen de EHS bevatten allemaal meer dan 5% zeer kwetsbare vegetaties en deze vegetaties zijn doorgaans goed tot zeer goed ontwikkeld.

Voor de B-gebieden groter dan 50 hectare en minder dan 5% zeer kwetsbaar natuurdoeltype bestond alleen voor het B-gebied gelegen binnen de EHS Waterbloem, een deel van het gebied 362, uiteindelijk voldoende ecologische onderbouwing om het aan te wijzen. Dit gebied is daarom aangemerkt als zeer kwetsbaar gebied.

Vervolgens zijn alle geselecteerde gebieden met meer dan 5% kwetsbaar natuurdoeltypen of de handmatige geselecteerde gebieden in prioriteiten ingedeeld. De voormalige A-gebieden gelegen binnen de EHS hebben prioriteit maximaal gekregen. De (delen van de) gebieden die bestonden uit voormalige B-gebieden gelegen binnen de EHS zijn op basis van de twee criteria 'gevoeligheid voor de effecten van ammoniak' en 'aanwezige natuurwaarden' in prioriteiten ingedeeld:

Prioriteit 1: zeer kwetsbaar en goed tot zeer goed ontwikkeld;

Prioriteit 2: zeer kwetsbaar en matig ontwikkeld;

Prioriteit 3: kwetsbaar en matig ontwikkeld;

In Bijlage II is per gebied de prioriteit aangegeven. B-gebieden binnen de EHS met prioriteit 1 en 2 zijn aangemerkt als zeer kwetsbaar. B-gebieden binnen de EHS met prioriteit 3 zijn afgevalen. In de tabel opgenomen B-gebieden met prioriteit 4 (geen of zeer weinig kwetsbare vegetatie) voldeden niet aan het criterium minimaal 5% van de oppervlakte zeer kwetsbare natuurdoeltypen en waren om die reden dus al afgevalen.

Maatwerk ten behoeve van veehouderijen

Tot slot is de ligging van de veehouderijen betrokken bij de begrenzing van de gebieden. In sommige gevallen is hier maatwerk verricht waarbij de begrenzing van het gebied zo heeft plaatsgevonden dat veehouderijen niet binnen een 250 meterzone rond dat gebied vallen.

Bij de voormalige A-gebieden binnen de EHS heeft nooit maatwerk plaatsgevonden. Deze gebieden zijn alle met de oorspronkelijke begrenzing op de kaart als zeer kwetsbaar aangeduid. Hiermee willen we de lijn voortzetten die we gedurende 1996 hebben gevolgd om deze gebieden extra bescherming te bieden.

Bovendien zijn natuurgebieden in veel gevallen een combinatie van A- en B-gebied, waarbij de meest gevoelige en best ontwikkelde natuurwaarden in het gedeelte aanwezig zijn dat als A-gebied is aangeduid. Aanpassing van de begrenzing van het A-gebied zonder verlies van bijzondere natuurwaarden is daarbij in de praktijk niet mogelijk.

Bij de voormalige B-gebieden binnen de EHS (met prioriteit 1 of 2) heeft in sommige gevallen wel maatwerk plaatsgevonden mits daardoor geen verlies van bijzondere natuurwaarden optrad. Bij het criterium 'geen verlies van bijzondere natuurwaarden' is zowel gekeken naar de gevoeligheid voor de effecten van ammoniak als naar de aanwezige natuurwaarden (waaronder de aanwezigheid van Rode-lijst-soorten). Omdat de natuurwaarden in B-gebieden met prioriteit 1 beter ontwikkeld zijn dan in B-gebieden met prioriteit 2, heeft een herbegrenzing in gebieden met prioriteit 2 (7 keer herbegrenzing) vaker plaatsgevonden dan in gebieden met prioriteit 1 (3 keer herbegrenzing).

4b. Gebieden kleiner dan 50 hectare

Zoals beschreven onder 4a. zijn de gebieden die op grond van de aanwijzing van de EHS in het Besluit ecologische hoofdstructuur ten behoeve van de wet ammoniak en veehouderij (Provinciaal Blad 2005/74) samenvielen met een voor verzuring gevoelig gebied, onderverdeeld in kwetsbare gebieden met een oppervlakte van ten minste 50 hectare (52 gebieden) en kwetsbare gebieden met een oppervlakte van minder dan 50 ha (172 gebieden).

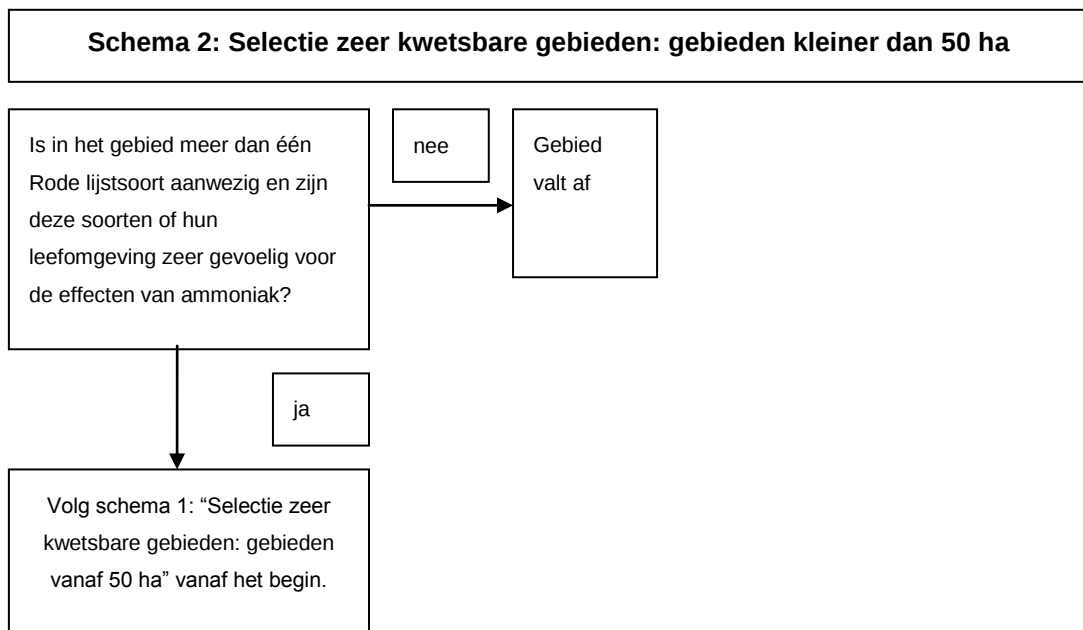
Ten aanzien van voor verzuring gevoelige gebieden die kleiner zijn dan 50 ha geldt het 'nee, tenzij'-beginsel. Zo'n gebied mag op grond van de Wav alleen aangewezen worden als het een gebied betreft met zeer grote natuurwaarden. Dat is slechts het geval indien:

- a. in het gebied meer dan een soort aanwezig is die is opgenomen in bijlage II van richtlijn (EEG) nr. 92/43 (Habitatrichtlijn) of in de bijlage bij het Besluit Rode Lijsten flora en fauna en deze soorten of hun leefomgeving zeer gevoelig zijn voor de effecten van ammoniak;
- b. het gebied is aangewezen als beschermde leefomgeving krachtens artikel 19 van de Flora- en faunawet en deze leefomgeving zeer gevoelig is voor de effecten van ammoniak, of
- c. het gebied door gedeputeerde staten, in overeenstemming met de lokale en regionale organisaties op het terrein van natuur en landbouw die naar het oordeel van gedeputeerde staten representatief zijn alsmede met de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten waartoe het betreffende gebied behoort, is voorgesteld om als zodanig te worden aangemerkt.

In Limburg zijn er geen gebieden aangewezen als beschermde leefomgeving krachtens artikel 19 van de Flora- en Faunawet, zoals bedoeld in onderdeel b. Gelet op de overeenstemming tussen partijen met vaak tegengestelde belangen, die de wet vereist om op grond van onderdeel c. gebieden aan te kunnen wijzen, heeft ook geen aanwijzing op grond van onderdeel c. plaatsgevonden.

Wel zijn gebieden onderzocht op grond van onderdeel a, de aanwezigheid van meer dan een Rode lijstsoort of Habitatrichtlijnsoort.

De aanwijzing van de gebieden heeft plaatsgevonden conform schema 2

Er is voor gekozen om de gebieden kleiner dan 50 ha eerst in te delen op basis van het criterium meer dan een Rode lijstsoort of Habitatrichtlijnsoort en de gebieden die na die selectie overbleven nog te toetsen aan de twee criteria 'gevoeligheid voor de effecten van ammoniak' en 'aanwezige natuurwaarden'.

De verspreidingskaarten van de aanwezige vaatplanten, herpetofauna (amfibieën en reptielen), vlinders, libellen, paddestoelen, korstmossen en mossen zijn gebruikt. Van de vaatplanten en de herpetofauna zijn gegevens voor de gehele provincie Limburg aanwezig. Van de vlinders, libellen, korstmossen, mossen en paddestoelen betreft het delen van Limburg.. Deze soortgroepen zijn gekozen omdat deze groepen representatief zijn voor de ammoniakgevoeligheid van het milieu op de plek waar ze aangetroffen zijn (meer dan bijvoorbeeld vogels of zoogdieren die doorgaans een groter en meer divers leefgebied gebruiken). Omdat alle relevante Habitatrichtlijn-soorten tevens Rode Lijst-soort zijn, volstond het om enkel het voorkomen van de Rode Lijst-soorten te analyseren. Hierbij gaat het om de Rode Lijst zoals vastgesteld door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De verspreidingskaarten zijn verkregen via de website Ecolog van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg (Herpetofauna, vlinders, libellen, paddestoelen, korstmossen, mossen en vaatplanten) en van de provincie zelf (vaatplanten) via de website <http://www.limburg.nl/nl/html/algemeen/beleid/natuur/Natuurgegevens/natuurgegevens.asp>. Alleen waarnemingen vanaf 1997 tot 2007 zijn gebruikt om gebruik van verouderde, niet meer relevante inventarisatiegegevens te vermijden. De verschillende verspreidingskaarten zijn gecombineerd in GIS zodat alle gebieden met meer dan een Rode Lijst-soort naar voren komen. Van de 172 gebieden kleiner dan 50 ha zijn dit 41 gebieden.

De gevonden Rode Lijst-soorten zijn ingedeeld naar hun gevoeligheid voor ammoniak. Bij vaatplanten is dit afhankelijk van de gevoeligheid van het vegetatietype waartoe ze behoren (zie ook: Handboek Natuurdoeltypen). Voor de herpetofauna zijn de volgende Rode lijstsoorten ingedeeld als zeer gevoelig

voor ammoniak: Kamsalamander, Vinpootsalamander, Knoflookpad, Boomkikker, Heikikker, Poelkikker, Adder, Gladde slang en de Zandhagedis. Tevens is hun status op de Rode Lijst (mate van bedreiging tot uitsterven) bepaald. In bijlage 4 is de gevoeligheid van de aangetroffen Rode lijstsoorten aangegeven. Aan de hand van deze twee factoren en de aanwezige voor ammoniak zeer gevoelige vegetaties is bepaald wat de ecologische waarde en de kwetsbaarheid voor ammoniak van het gebied is waar de soorten voorkomen en is er een prioritering aan gegeven (zie bijlage III). De gebieden die zeer kwetsbaar en waardevol tot zeer waardevol zijn worden tot prioriteit 1 gerekend en de gebieden die zeer kwetsbaar maar matig waardevol zijn tot prioriteit 2. De gebieden die kwetsbaar zijn en vaak matig waardevol tot prioriteit 3. Deze voldoen dus net niet aan de eisen voor zeer kwetsbaar. Gebieden die bij voorbaat al afvallen om aangewezen te worden als zeer kwetsbaar gebied omdat zij minder dan 2 Rode lijstsoorten hebben, hebben prioriteit 4 gekregen.

Bij een deel van de 172 gebieden was in feite niet echt sprake van een gebied kleiner dan 50 ha, maar van een gedeelte van een voor verzuring gevoelig gebied waarvan de rest als Vogel- of Habitatrichtlijn of beschermd Natuurmonument was aangewezen. De begrenzing van de voor verzuringgevoelige gebieden is namelijk niet altijd gelijk aan de begrenzing van de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. Hierdoor ontstaan aan de randen van de verplichte gebieden dergelijke 'snippers' (dit was bij 47 van de 172 gebieden kleiner dan 50 hectare het geval). Het totale voor verzuring gevoelige gebied inclusief het verplicht aan te wijzen deel is dan over het algemeen groter dan 50 ha. De gebieden die grenzen aan de verplichte gebieden zijn aangewezen als zeer kwetsbaar gebied indien zij in het verleden als A-gebied waren aangemerkt of als er bijzondere natuurwaarden in voorkomen (2 of meer rode lijst soorten). Het betreft 20 van de 47 gebieden (zie de tabel in bijlage III).

De "losliggende" gebieden kleiner dan 50 ha met meer dan 1 Rode Lijst zijn tot slot nog getoetst aan de criteria 'gevoeligheid voor de effecten van ammoniak' en 'aanwezige natuurwaarden'. Deze afweging heeft via dezelfde systematiek plaatsgevonden als bij de gebieden vanaf 50 hectare. Hierdoor zijn uiteindelijk 11 losliggende gebieden kleiner dan 50 hectare aangewezen als zeer kwetsbaar.

Maatwerk ten behoeve van veehouderijen

Ook bij de gebieden kleiner dan 50 hectare is in sommige gevallen maatwerk verricht ten gunste van de veehouderijen. Hierbij zijn dezelfde uitgangspunten gehanteerd als bij het maatwerk bij gebieden vanaf 50 ha. Uiteindelijk heeft bij 3 gebieden maatwerk plaatsgevonden (302, 289 en 272)

Bijlage I

Dit overzicht omvat de actuele wetenschappelijke kennis over de kritische deposities voor stikstof per natuurdoeltype. Het overzicht is opgesteld voor gebruik in het beleid en het beleidsondersteunend onderzoek en is een aanpassing van de indeling in zeer kwetsbare en kwetsbare natuurdoeltypen in het Handboek Natuurdoeltypen tweede geheel herziene versie pag. 89.

Dick Bal en Henk Beije. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Directie Kennis (afd. Natuur). Januari 2007

Code	Naam	Gemiddelde kritische depositie (mol/ha/jr)
3,22	Zwakgebufferd ven	400
3,23	Zuur ven	400
3,44	Levend hoogveen	400
3,28	Veenmosrietland	700
3,47	Zandverstuiving	700
3,34	Droog kalkarm duingrasland	900
3,20	Duinplas	1000
3,33	Droog schraalgrasland van de hogere gronden	1000
3,27	Trilveen	1100
3,29	Nat schraalgrasland	1100
3,45	Droge heide	1100
3,46	Droge duinheide	1100
3,36	Kalkgrasland	1200
3,35	Droog kalkrijk duingrasland	1300
3,42	Natte heide	1300
3,43	Natte duinheide	1300
3,64	Bos van arme zandgronden ¹	1300
3,26	Natte duinvallei	1400
3,30	Dotterbloemgrasland van beekdalen	1400
3,31	Dotterbloemgrasland van veen en klei	1400
3,37	Bloemrijk grasland van het heuvelland	1400
3,38	Bloemrijk grasland van het zand- en veengebied	1400
3,39	Bloemrijk grasland van het rivieren- en zeeleigebied	1400
3,48	Strand en stuivend duin	1400
3,49	Rivierduin en -strand	1400
3,56	Eikenhakhout en -middenbos	1400
3,58	Eiken-haagbeukenhakhout en -middenbos van het heuvelland	1400
3,59	Eiken-haagbeukenhakhout en -middenbos van zandgronden	1400
3,65	Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	1400
3,68	Eiken-haagbeukenbos van het heuvelland	1400
3,69	Eiken-haagbeukenbos van zandgronden	1400

¹ De afgeleide van het 'bos van arme zandgronden' worden overeenkomstig de richtlijnen van het ministerie van LNV als kwetsbaar en niet als zeer kwetsbaar beschouwd. Het betreft de naald- en loofbossen of mengvormen hiervan in de multifunctionele bossen.

3,32	Nat, matig voedselrijk grasland	1600
3,52	Zoom, mantel en droog struweel van de hogere gronden	1800
3,53	Zoom, mantel en droog struweel van het rivieren- en zeekleigebied	1800
3,54	Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	1800
3,63	Hoogveenbos	1800
3,67	Bos van bron en beek	1900
3,66	Bos van voedselrijke, vochtige gronden	2000
3,57	Elzen-essenhakhout en -middenbos	2100
3,55	Wilgenstruweel	2400
3,62	Laagveenbos	2400
3,40	Kwelder, slufte en groen strand	2500
3,61	Ooibos	2500
3,1	Droogvallende bron en beek	< 2400?
3,2	Permanente bron	< 2400?
3,6	Langzaam stromende bovenloop	< 2400?
3,4	Snelstromende midden- en benedenloop	> 2400
3,5	Snelstromend riviertje	> 2400
3,7	Langzaam stromende midden- en benedenloop	> 2400
3,8	Langzaam stromend riviertje	> 2400
3,9	Snelstromende rivier en nevengeul	> 2400
3,10	Langzaam stromende rivier en nevengeul	> 2400
3,11	Zoet getijdenwater	> 2400
3,12	Brak getijdenwater	> 2400
3,13	Brak stilstaand water	> 2400
3,14	Gebufferde poel en wiel	> 2400
3,15	Gebufferde sloot	> 2400
3,16	Dynamisch rivierbegeleidend water	> 2400
3,18	Gebufferd meer	> 2400
3,19	Kanaal en vaart	> 2400
3,24	Moeras	> 2400
3,25	Natte strooiselruigte	> 2400
3,50	Akker van basenrijke gronden	> 2400
3,51	Akker van basenarme gronden	> 2400
3,60	Park-stinzenbos	> 2400
3,21	Zwakgebufferde sloot	1800?
3,17	Geïsoleerde meander en petgat	2100?
3,3	Snelstromende bovenloop	onbekend
3,41	Binnendijks zilt grasland	onbekend

BIJLAGE II

Prioritering gebieden > 50 ha.

Binnen de gebieden groter dan 50 hectare is een prioritering aangebracht op basis van ecologische argumenten. De voormalige A-gebieden hebben prioriteit maximaal gekregen. Voormalige B- (en C-) gebieden zijn ingedeeld in vier categorieën:

Prioriteit 1: zeer kwetsbaar en goed tot zeer goed ontwikkeld;

Prioriteit 2: zeer kwetsbaar en matig ontwikkeld;

Prioriteit 3: kwetsbaar en matig ontwikkeld;

Prioriteit 4: geen of zeer weinig kwetsbare vegetatie.

De gebieden met prioriteit max, 1 of 2 zijn aangewezen als zeer kwetsbaar

Gebied	Prioriteit	ABC-gebied		Gebied	Prioriteit	ABC-gebied
304	4	B		343	3	B
308	3	B		344	3	B,C
316	4	B		345	max.	A
317	4	B		346	2	B
318	4	B		347	4	B
319	4	B		348,1	max.	A
320	4	B		348,2	4	B
321	max.	A		349,1	max.	A
322,1	max.	A		349,2	2	B
322,2	3	B		350	4	B
323	2	B		351	4	B
324	4	B		352,1	max.	A
325	max.	A		352,2	4	B
326	1	B		353	1	A,B
327	4	B		354	4	B
328	3	B		355,1	max.	A
329	4	B		355,2	2	B
330	1	Nvt		356	4	B
331	4	B		357	max.	A
332	4	B		358	4	B
333	3	B		359,1	max.	A
334	2	B		359,2	4	B
335	max.	A		360,1	max.	A
336	4	B		360,2	2	B
337	2	B		361	4	B
338,1	max.	A		362,1	1	B
338,2	3	B,C		362,2	max.	A
339	2	B,C		362,3	4	B
340,	4	B		363	max./1	A,B
341	4	B		364,1	4	B
342,1	max.	A		364,2	4	B,C
342,2	2	B		364,3	max.	A
				365	4	B

Toelichting gebieden groter dan 50 hectare

Per gebied is een korte omschrijving gegeven van de vegetatie en het voorkomen van Rode lijstsoorten. In het onderstaande is eerst een omschrijving gegeven van de voormalige A-gebieden. Zij hebben allemaal prioriteit maximaal gekregen. Vervolgens zijn de voormalige B- en C-gebieden omschreven. Tevens is aangegeven welke prioriteit zij krijgen.

Voormalige A-gebieden

Gebied 321 bij de Brabantse Belgische grens

Het gebied bestaat voor ongeveer 6% uit voor ammoniak zeer gevoelige vegetaties en vormt een ecologische eenheid met het aangrenzende en voor een deel samenvallende Natura 2000 gebied Weerter- en Budelerbergen en Ringselven. Het gebied bestaat o.a. uit een in Limburg uiterst zeldzaam en voor ammoniak zeer gevoelig Galigaanmoeras met o.a. de Rode lijstsoorten Galigaan en Wilde Gagel. Andere voorkomende zeer gevoelige vegetaties zijn droge tot natte heide en vochtige tot natte schraalgraslanden met bijzondere Zeggesoorten (o.a. Sterzegge).

Gebied 322,1 De Zoom

Het gebied bestaat voor ongeveer 80 % uit voor ammoniak zeer gevoelige vegetaties: vochtige tot natte heide, vochtige schraallanden en vennen. In de Zoom komen o.a. de volgende Rode lijstsoorten voor: Geelgroene zegge, Kleine en Ronde zonnedaauw, Waterdrieblad, Eenarige wollegras, Wateraardbei, Moeraswolfsklauw en Bruine snavelbies en een grote populatie Klokjesgentiaan. De Zoom is de enige vindplaats in Limburg van de uiterst zeldzame vlinder het Gentiaanblauwtje.

Gebied 325 Bobberden

Iets meer dan 5 % van het gebied bestaat uit voor ammoniak zeer gevoelige vegetaties. Verspreid over het hele gebied komen droge tot natte heide vegetaties voor, enkele vennen en droge tot vochtige schraalgraslanden met de volgende Rode lijstsoorten: Draadzegge, Wateraardbei, Stekelbrem, Bosdroogbloem en de voor Limburg zeer zeldzame Grote wolfsklauw en de volgens de Flora & Faunawet beschermde Koningsvaren.

Gebied 335,1 De Tungelerwallen

Dit gebied bestaat voor ongeveer een derde deel uit de zeer gevoelige vegetaties droge heide en zandverstuivingen. Deze open, zandige delen zijn extreem gevoelig voor ammoniak. De zandverstuivingen bevatten niet veel bijzondere vaatplanten maar wel vele bijzondere (korst-)mossen o.a. het zeldzame IJslands mos. De open zandige delen zijn verder van levensbelang voor graafwespen zoals de bijenwolf, de harkwesp en de grote rupsendoder en andere insecten zoals de mierenleeuw en sprinkhanen.

Gebied 338,1 De Belgenhoek

Het gebied bestaat voor ongeveer 15% uit voor ammoniak zeer gevoelige droge heide en matig ontwikkeld loofbos op zandgrond met o.a. de volgende min of meer bijzondere soorten Paashaver, Lelietje-der-dalen, Pilzegge, Kleine maagdenpalm, Zandblauwtje en Klein vogelpootje.

Gebied 342,1 Heidse Peel

Het gebied bestaat voor ongeveer een derde deel uit voor ammoniak zeer gevoelige vegetaties die vaak goed ontwikkeld zijn: droge tot natte heide en hoogveenvegetaties in veenputjes met o.a. de volgende Rode lijstsoorten: Kleine en Ronde zonnedaauw, Bosdroogbloem, Lavendelheide, Waterdrieblad, Eenarig wollegras, Kleine veenbes en Bruine snavelbies.

Gebied 345 De Groote Heide

Meer dan de helft van het gebied bestaat uit voor ammoniak zeer gevoelige droge heide en droge schraallanden met vele bijzondere soorten. In het gebied komen o.a. de volgende Rode lijstsoorten voor: Rode dopheide, Borstelgras, Duits viltkruid, Bosdroogbloem, Geelhartje, Hondsviooltje de Zandhagedis en de Heivlinder en Heideblauwtje.

Gebied 348,1 Zwartwater (Venlo)

Het gebied bestaat voor ongeveer 6% uit voor ammoniak zeer gevoelige vegetaties: vennen (een groot opgeschoond goed ontwikkeld ven), natte schraalgraslanden, droge heide en zandverstuiving met o.a. de volgende Rode lijstsoorten: Waterdrieblad, Moeraskartelblad, Gevlekte Orchis, Bosdroogbloem, Vlottende bies, Teer vederkruid, Gesteeld glaskroos, Drijvende waterweegbree (Europese habitatsoort)! Daarnaast ook bijzondere soorten zoals Koningsvaren, Loos blaasjeskruid en Moeraswederik.

Gebied 349,1 Gennepe heide

Het gebied bestaat voor meer dan de helft uit voor ammoniak zeer gevoelige vegetaties: droge heide, zandverstuivingen en enkele vennen. De vegetaties zijn vaak goed ontwikkeld met o.a. de volgende Rode lijstsoorten: Waterdrieblad, Witte snavelbies, Lavendelhei. Kleine zonnedaauw, Klein blaasjeskruid, Kleine veenbes, Hondsviooltje, Klein warkruid, Steenanjer en Stijf vergeet-mij-nietje.

Gebied 352,1 Swalmdal

Het gebied bestaat voor ongeveer een kwart uit voor ammoniak zeer gevoelige vegetaties: droog tot nat schraalgrasland, vennen, droge heide en bos van arme zandgrond met o.a. de volgende Rode lijstsoorten: Dubbelloof, Borstelgras, Fraai hertshooi, Bosdroogbloem, Steenanjer en Stekelbrem. Daarnaast ook bijzondere soorten zoals Koningsvaren, Eikvaren en Sterzegge.

Gebied 353 Landgoed Geysteren

Het voormalige A-gebied bestaat voor een belangrijk deel uit het Natura 2000 gebied de Boschhuizerbergen. Dit Natura 2000 gebied is de enige grote vindplaats van jeneverbesstruwelen in het zuiden van Nederland. Het kleine resterende deel (het landgoed Geysteren) van het voormalige A-gebied, vormt een ecologische eenheid met de Boschhuizerbergen en bevat verspreid over het gebied Jeneverbessen.

Gebied 355,1 Rozendaal, Schrevenhof

Het gebied bestaat voor ongeveer 15% uit voor ammoniak zeer gevoelige matig tot goed ontwikkeld loofbos op zandgrond en droge heide met de volgende bijzondere soorten: Hengel, Tandjesgras en Lelietje-der-dalen. Tevens de Rode lijstsoortlibel de Tengere pantserjuffer.

Gebied 357 Mookerheide

Ongeveer een kwart van het gebied bestaat uit grote en kleinere droge heideterreinen die verspreid over het hele gebied voorkomen. De grotere terreinen zijn de Mookerheide, de Heumense schans en de Mulderskop. Deze vegetaties zijn vaak goed ontwikkeld en zeer gevoelig voor ammoniak met o.a. de volgende Rode lijstsoorten: Jeneverbes, Grote wolfsklauw, Duits viltkruid, Grote bremraap, Stekelbrem, Kruipbrem en Borstelgras. Het gebied vormt een ecologische eenheid met het aangrenzende Natura 2000 gebied de St. Jansberg.

Gebied 359,1 Castenrayse vennen

Het gebied bestaat voor iets meer dan 9 % uit voor ammoniak zeer gevoelige vegetaties die vaak goed ontwikkeld zijn: vennen, droog schraalgrasland en natte schraalgraslanden met de volgende Rode lijstsoorten: Draadzegge, Wilde gagel, Waterdrieblad, Klimopwaterranonkel, Stekelbrem, Borstelgras en Wateraardbei. Daarnaast ook bijzondere soorten zoals Koningsvaren, Waterscheerling, Kikkerbeet en Schildereprijs.

Gebied 360,1 Bij vliegveld de Peel

Bijna de helft van het gebied bestaat uit voor ammoniak zeer gevoelige vegetaties, droge tot natte heide en een ven. In deze vegetaties komende volgende Rode lijstsoorten voor: Witte snavelbies, Bruine snavelbies, Kleine zonnedauw en Ronde zonnedauw, Dwergviltkruid, Gewone veenbies en Krabbescheer. Daarnaast ook bijzondere soorten zoals Kikkerbeet, Hazezegge en Veelstengelige waterbies.

Gebied 362,2 De grote Moost

Meer dan de helft van het gebied bestaat uit voor ammoniak zeer gevoelige vegetaties: droge tot natte heide, natte schraalgraslanden en een deels opgeschoond ven. De (kwel)zone langs de Noordervaart bestaat uit een in Limburg ongeëvenaard, zeer soortenrijk vegetatiemozaïek van vochtig tot nat

schraalgrasland en heide, met tal van zeer kritische Rode lijstsoorten. De flora bestaat er o.a. uit Moeraswespenorchis, Welriekende nachtorchis, Gevlekte orchis, Spaanse Ruiter, Heidekartelblad en bijzondere Zeggesoorten zoals Vlozegge.

Gebied 363 De Beegderheide

Ongeveer de helft van het gebied bestaat uit voor ammoniak zeer gevoelige vegetaties: droge tot natte heide, vennen, hoogveen, zandverstuivingen en droge schraallanden. In deze vegetaties komen talrijke bijzondere soorten voor. O.a. de volgende Rode lijstsoorten: Borstelgras, Bruine snavelbies, Draadzegge, Eenarig wollegras, Gaspeldoorn, Gewone veenbies, Grote wolfsklauw, Kleine veenbes, Klokjesgentiaan, Lavendelhei, Vlottende bies, Waterdrieblad, Witte snavelbies en Witte waterranonkel.

Gebied 364,3 Schuitwater en Swolgenderheide

Het gebied bestaat voor ongeveer een derde deel uit voor ammoniak zeer gevoelige vegetaties die vaak goed ontwikkeld zijn: droge heide, vochtige heide, vennen, stuifzanden, droge schraallanden, natte schraallanden en bossen op arme zandgrond. In deze vegetaties bevinden zich de volgende Rode lijstsoorten: Borstelgras, Dubbelloof, Dwergviltkruid, Jeneverbes, Kruipbrem, Stekelbrem, Kleine zonnedauw, Draadzegge, Ronde zonnedauw, Wateraardbei en Witte snavelbies.

Toelichting voormalige B-gebieden

Simonshoekse bos Gebied 308 PR 3

Bos met een gedeelte droge heide. Geen Rode lijst soorten

Ten noorden van de Zoom Gebied 322 PR 3

Het gebied is grotendeels A-gebied en krijgt daardoor prioriteit 1. Klein stukje Naalldhoutaanplant (B-gebied) door wijze van clusteren gerekend tot gebied 322 maar bevat geen zeer kwetsbare vegetatie, krijgt prioriteit 3.

Geen Rode lijst soorten

De Paardekop Gebied 323 PR 2

Kwetsbare vegetatie:

HC Droge heide (1100)

HE, HM Natte heide (1300)

VZ, VS en VP Vennen (400)

Rode lijst soorten:

Kleine zonnedaauw

Haselaarsbroek Gebied 326 PR 1

Het gebied bestaat voor een belangrijk deel uit matig ontwikkeld bos. Voor een groot deel naaldbos en voor een deel loofbos op arme zandgrond. Een deel van dit gebied bestaat uit een natuurontwikkelingsgebied dat inmiddels zeer goed ontwikkeld is met vele bijzondere soorten zoals Moeraskartelblad, de in Limburg zeer zeldzame varensoort Stippelvaren en de Boomkikker.

Bos ten noordwesten van Reuver Schelkensbeek Gebied 328 PR 3

Vooraf verruigde Eiken-Berkenbossen. Slechts plaatselijk zijn de Eiken-Berkenbossen goed ontwikkeld bovendien goed ontwikkeld Bronbos langs Schelkensbeek.

Rode lijst soorten:

Rapunzelklokje

Kruisbladwalstro

Gebied 330 Schinveldse bossen PR 1

Het gebied bestaat voor een belangrijk deel uit natte schrale graslanden en natte heide. Verder een aantal goed ontwikkelde Eiken-Berkenbossen.

Rode lijst soorten:

Kleine zonnedaauw

Stijve moerasweegbree

Eivormige waterbies

Moerasbasterdwederik

Kruipbrem

Moerashertshooi

Fraai hertshooi

Breehei Gebied 333 PR 3

Zandverstuiving in het oosten van het gebied vanwege Crossbaan

Kwetsbare vegetatie:

KS = Zandverstuiving (700)

Rode lijst soorten:

Jeneverbes

Stekelbrem

Kruipbrem

Bosgebied ten oosten van Heythuysen Gebied 334 PR 2

Voornamelijk Naalldhoutaanplant met wat droge heide, een Zandschraalgrasland en een enkel ven.

Rode lijst soorten:

Borstelgras

Dubbelloof

Moerashertshooi

Bosdroogbloem

Zwartwater Gebied 337 PR 2**Kwetsbare vegetatie:**

HC Droge heide (1100)

Hm Natte tot vochtige heide (1300)

Rode lijst soorten:

Kleine zonnedaauw

Belgenhoek Gebied 338 PR 3

Door wijze van clustering nu ook de zuidelijke gebieden gerekend tot A-gebied.

Deze zuidelijke gebieden bevatten evenals het noordelijk deel (A-gebied) als zeer gevoelige vegetaties vooral droge vergraste heide. In het zuiden met Kruipbrem en Dwergviltkruid als Rode lijst soort. In het noorden geen Rode lijst soorten.

Wellensteijn Deel van het gebied 339 PR 2

Bos met enkele delen Eiken-Berkenbos en recent geschoond ven met natte heide.

O.a. met een grote populatie Klokjesgentiaan (tot 4.000 stuks)

Heidse Peel Gebied 342 PR 2

Door wijze van clustering nu ook de oostelijke gebieden getrokken tot A-gebied

Deze oostelijke gebieden zijn wat droger dan het A-gebied en bevatten vooral droge heide en een enkel ven met Kleine zonnedaauw en Bruine snavelbies.

Holtmuhle Gebied 343 PR 3

Bosgebied met goed ontwikkelde Bron-broekbossen

Met o.a. Bospaardenstaart, Gladde zegge en Schaafstro

Eendenvan, Zwanenvan en Altweerterheide Gebied 344 PR 3

Bosgebied voornamelijk Naalldhout en gemengd Loofhout-naalldhoutaanplant.

Rode lijst soorten:

Dubbelloof en Kruipbrem

Munningsbos en omgeving Gebied 346 PR 2

O.a goed ontwikkeld loofbos, wat droge heide en op 1 plaats natte heide.

Rode lijst soorten:

Bleke zegge

Bosdroogbloem

Hondsviooltje

Wilde gagel

Maar ook

Zevenster

Bleeksporig bosviooltje

Ruige veldbies

Heijense bossen Gebied 349 PR 2

Door wijze van clustering bestaat het zuidwestelijke deel uit een B-gebied en het noordelijk deel; uit een A-gebied. Zuidwestelijk deel is een bosgebied met voornamelijk gemengd loofhout-naalddhout en delen droge heide.

Rode lijst soorten in ven langs autoweg:

Kleine zonnedauw

Waterdrieblad

Overig gebied Rode lijst soorten:

Dwergviltkruid

Geysteren met Geysters ven Gebied 353 PR 1

Gebied valt in het noorden deels samen met A-gebied. In het voormalige B-gebied bevinden zich eveneens zeer kwetsbare vegetaties en Rode lijst soorten. Vooral in het noordelijk deel.

Kwetsbare vegetatie:

QB = Bossen van arme zandgrond (1300)

HC = Droge heide (1100)

VA= Ven (400)

Vele Rode lijst soorten die (zeer) gevoelig zijn voor ammoniak:

Drijvende waterweegbree

Draadzegge

Fraai hertshooi

Vlottende bies

Klein glidkruid

Bleke zegge

Dubbelloof

Moerashertshooi

Bosgebied Rozendaal, Schrevenhof, het Marissen en Kranenbroek Gebied 355 PR 2

Ten oosten en ten zuiden van Rozendaal/Schrevenhof door wijze van clusteren bosgebieden toegevoegd aan A gebied. Deze aanvullende gebieden bestaan voornamelijk uit Naalldhoutaanplant met enkele vennen/poelen.

Rode lijst soorten:

Hondsviooltje
Kleine zonnedauw
Moeraswolfsklauw
WATERAARDBEI
Valse Kamille

Vliegveld de Peel Gebied 360 PR 2

Kwetsbare vegetatie:

HC Droge heide (1100)
Hm natte tot vochtige heide (1300)

Rode lijst soorten:

Jeneverbes
Grondster
Gaspeldoorn
Kruipbrem
Borstelgras
Bruine snavelbies
Bosdroogbloem
Moeraswolfsklauw
Kleine zonnedauw
e.a.

Beegderheide, Hornerheide, Bedelaar en Langven Gebied 363 PR 1

Door wijze van clustering nu ook de noordelijke gebieden gerekend tot A-gebied

Deze toegevoegde noordelijke delen bevatten enkele vennen (Speckerven en Langven), wat hoogveen (Bedelaar) en droge heide.

Rode lijst soorten:

Draadzegge
Dubbeloof
Dwergviltkruid
Eenarig wollegras
Grondster
Hondsviooltje
Kleine veenbes
Smalle raai
WATERAARDBEI
Waterdrieblad

Schuitwater Gebied 364 noord PR 3, zuid PR 4

Deze gebieden bevatten in het noorden geen zeer gevoelige vegetaties en in het zuiden een nat schraal grasland met o.a Klein glidkruid. Bij nadere beschouwing maakt dit nat schraalland geen onderdeel uit van het voor verzuring gevoelige gebied. Doordat er geen zeer gevoelige vegetatie voorkomt in het zuidelijke deel van gebied 364 heeft dit gebied prioriteit 4 gekregen.

Aanvulling

Van de gebieden groter dan 50 ha zijn tevens zijn de gebieden met minder dan 5% zeer gevoelige vegetatie handmatig geanalyseerd en eventueel toegevoegd wanneer hiervoor voldoende ecologische onderbouwing is. Dit betreft slechts één gebied, Waterbloem, een deel van het gebied 362.

Waterbloem, deel van het gebied 362.

Het deel van gebied 362 tussen de Meijelse weg en de Staldijk met de naam Waterbloem bevat verspreid over het gebied schrale graslanden, natte en droge heide en enkele vennen met vele Rode lijst soorten.

Rode lijst soorten:

Bosdroogbloem

Drijvende waterweegbree

Gewone vleugeltjesbloem

Heidekartelblad

Hondsviooltje

Kleinste egelskop

Vlottende bies

Bijlage III

Gebieden kleiner dan 50 ha met meer dan één Rode lijstsoort

Gebieden kleiner dan 50 ha waar gevoelige vegetaties voorkomen en met meer dan één Rode lijstsoort zijn voor zowel Noord- en Midden-Limburg als Zuid-Limburg verdeeld in 3 categorieën. Daarbij is gelet op:

1. De gevoeligheid voor ammoniak van de Rode lijstsoorten, zie ook bijlage IV.

Zeer gevoelig

De Rode lijst soorten die voorkomen in vegetaties (natuurdoeltypen) met een kritische depositiewaarden kleiner dan 1400 mol N/ha/jr.

Zie Handboek Natuurdoeltypen . Het betreft de natuurdoeltypen:

Zwak gebufferd ven, Zuur ven, Droog schraalgrasland van de hogere gronden, Kalkgrasland, Natte heide, Levend hoogveen, Droge heide, Zandverstuiving, Bos van arme zandgrond, Nat schraal grasland.

Gevoelig

De Rode lijst soorten die voorkomen in vegetaties met een kritische depositiewaarden tussen de 1400 en 2400 mol N/ha/jr

Minder gevoelig

De Rode lijst soorten die voorkomen in vegetaties met een kritische depositiewaarden groter dan 2400 mol N/ha/jr

2. De status op de Rode lijst, zie ook bijlage IV

Gevoelig

Kwetsbaar

Bedreigd

Ernstig bedreigd

Waarvan Ernstig bedreigd de “hoogste” status is.

Hoe “hoger” de status op de Rode lijst is des te waardevoller het betreffende gebied.

(N.B. Soorten met de status “Verdwenen uit Nederland”, twee maal aangetroffen, zijn behandeld als status “Ernstig bedreigd”)

3. Het aantal Rode lijstsoorten per gebied

Hoe meer Rode lijst soorten die zeer gevoelig zijn voor ammoniak voorkomen des te waardevoller het betreffende gebied.

Op basis van bovenstaande 3 criteria heeft een prioritering plaatsgevonden. In de tabel is per gebied de prioritering opgenomen en de Rode lijstsoorten die in het gebied zijn waargenomen. Gebieden waar geen zeer kwetsbare vegetatie voorkomt of geen Rode lijstsoorten zijn waargenomen krijgen prioriteit 3 of 4.² Gebieden aangrenzend aan Vogel- en Habitatrichtlijngebieden en samenvallend met voormalige A-gebieden hebben prioriteit 1 gekregen.

² Gebieden zonder Rode-lijstsoorten zijn niet in de lijst opgenomen.

Gebieden kleiner dan 50 hectare:

Gebieden met prioriteit 1 en 2 zijn aangewezen als zeer kwetsbaar.

FID_buffer	Prioriteit	Rode Lijst-soorten			
37	1	Beenbreek	Bleke zegge	Borstelgras	Bruine snavelbies
		Dubbelloof	Gevlekte orchis	Heidekartelblad	Kleine veenbes
		Kleine zonnedaauw	Lavendelhei	Liggende vleugeltjes-bloem	Ronde zonnedaauw
		Witte snavelbies			
94	4	Poelkikker			
95	4	Poelkikker			
99	4	Kamsalamander			
100	1	Poelkikker	Wateraardbei	Kleine veenbes	Beenbreek
		Borstelgras	Moeraswolfsklauw	Moerashertshooi	Kleine zonnedaauw
		Klein warkruid	Draadzegge		
104	1 (A)				
106	4	Poelkikker			
110	1(A)				
126	4	Kruisbladwalstro			
132	1(A)				
135	1(A)				
140	1(A)				
158	1	Bleekgele hennepnetel	Knoflookpad		
162	4	Voorjaarszegge	Grote centaurie	Aarddistel	Rode ogentroost
		Ruige leeuwentand	Geelhartje	Ruige weegbree	Kuifvleugeltjes-bloem
		Aardbeiganzerik	Gulden sleutelbloem	Kleine pimpernel	Duifkruid
		Grote tijm	Gewone agrimonie	Beemdkroon	Muurhavikskruid
		Beverijes			
168	1(A)				
170	2	Poelkikker	Vinpootsalamander	Bruine Winterjuffer	Tengere pantserjuffer
171	3	Fraai hertshooi	Eenbes		
174	1(A)				
179	4	Gewone agrimonie	Beemdkroon		
183	4	Christoffelkruid	Bosaardbei	Grote keverorchis	Mannetjesorchis
		Eenbes	Bergnachtorchis	Aardbeiganzerik	Heelkruid
		Ruwe dravik	Ruig hertshooi		
187	1(A)				

195	4	Zandhagedis			
198	3	Paardenzuring	Eenbes		
200	4	Boomkikker			
202	4	Vinpootsalamander			
205	4	Slanke wikke	Akkerandoorn	Klein glidkruid	Spiesleeuwenbek
		Kamgras	Bleke zegge		
206	4	Kruisbladwalstro			
218	3	Witte munt	Kruisbladwalstro	Gele kornoelje	
222	4	Grote keverorchis			
226	3	Korenbloem	Rapunzelklokje	Slofhak	
227,1	1(A)				
228	2	Zwartblauwe rapunzel	Slanke zegge		
234	4	Wilde narcis	Eenbes	Gewone agrimonie	Rapunzelklokje
		Kamgras	Ruige leeuwentand	Ruige weegbree	Aardbeiganzerik
		Kleine pimpernel	Goudhaver		
235	1(A)				
238	3	Heelkruid	Eenbes		
239	3	Rapunzelklokje	Ruige leeuwentand	Eenbes	Grote leeuwenklauw
240	1	Poelkikker	Welriekende nachtorchis	Klokjesgentiaan	Gevlekte orchis
		Kleine zonnedaauw	Eenarig wollegras		
241	4	Poelkikker			
243	2	Grote keverorchis	Gewone agrimonie	Heelkruid	Vroedmeesterpad
244	1	Beemdkroon	Jeneverbes	Genaald schapengras	Kruisbladwalstro
		Rapunzelklokje	Bergdravik	Valse kamille	
245	4				
247	4	Poelkikker	Kleine valeriaan	Grote keverorchis	
248	4	Eenbes	Aardbeiganzerik	Christoffelkruid	Grote keverorchis
		Heelkruid	Bosaardbei		
250	4	Poelkikker			
251	4	Poelkikker			
252	1(A)				
253	1	Poelkikker	Kleine zonnedaauw	Klokjesgentiaan	
254	4	Dubbelloof	Bruine winterjuffer		
256	4	Kleine pimpernel	hennepnetel	Steenanjer	Korenbloem
		Rapunzelklokje	Bolderik		
259	3	Rapunzelklokje	Beemdkroon	Kruisbladwalstro	Ruige leeuwentand
		Ruige weegbree	Goudhaver		
261	2	Dwergviltkruid	Stekelbrem	Bosdroogbloem	Heivlinder

		Bruine winterjuffer			
265	4	Kamsalamander	Poelkikker		
267	4	Bosaardbei	Hondsviooltje		
269	4	Jeneverbes			
270	4	Tripmadam	Rapunzelklokje		
271	4	Fraai hertshooi	Bosdroogbloem	Klein glidkruid	
272	2	Valse kamille	Bleekgele hennepnete	Poelkikker	Zandhagedis
		Tengere pantserjuffer	I		
274	3	Moeslook	Rapunzelklokje	Beemdkroon	Kattendoorn
		Kruisbladwalstro			
277	1(A)				
278	3	Eenbes	Aardbeiganzerik		
279	3	Dubbelloof	Dwergviltkruid		
280	3	Rode ogentroost	Bosaardbei	Kamgras	Grote leeuwenklauw
282	3	Jeneverbes	Dwergviltkruid		
286	4	Gevlekte orchis	Moerasstrepzaad	Muurhavikskruid	Rode ogentroost
		Eenbes	Dubbelloof	Hennepvreter	
287	4	Vroedmeesterpad	Eenbes	Heelkruid	Aardbeiganzerik
		Moerasstrepzaad	Grote keverorchis		
289	2	Vlottende bies	Wateraardbei	Kamsalamander	
291	1	Eenbes	Poelkikker	Vroedmeesterpad	Voorjaarszegge
		Vroedmeesterpad	Grote tijm	Knolsteenbreek	Kleine pimperl
		Veldsalie	Harige ratelaar	Kleine ratelaar	Ruige weegbree
		Rode ogentroost	Kamgras	Grote keverorchis	Ruige leeuwentand
		Beemdkroon	Jeneverbes	Berghertshooi	Ruig hertshooi
		Muurhavikskruid	Bosdroogbloem	Stekelbrem	Bosaardbei
		Dwergviltkruid	Steenanjer	Kamgras	Kruisbladwalstro
		Echte karwij	Vingerzegge	Beventjes	Dubbelloof
		Grote leeuwenklauw	Wondklaver	Christoffelkruid	
294	4	Draadzegge	Wilde gagel	Wateraardbei	Poelkikker
		Vinpootsalamander	Bleekgele hennepnetel		
295	4	Gulden sleutelbloem	Aardbeiganzerik	Stijf vergeet-mij-nietje	Waterdrieblad
		Bleekgele hennepnetel	Dwergviltkruid	Genaald schapengras	Korenbloem
		Driedistel	Rapunzelklokje	Kale vrouwenmantel	Gewone agrimonie
297	4	Poelkikker			

299	4	Poelkikker			
301,1	1(A)				
302	2	Stekelbrem	Kamsalamander		
303	1	Borstelgras	Kleine zonnedaauw	Dwergviltkruid	Poelkikker
		Kamsalamander	Moerashertshooi	Moeraswolfsklauw	Witte snavelbies
		Wateraardbei	Galigaan	Oeverkruid	Drijvende waterweegbree
		Ondergedoken moerasscherm			
306	1(A)				
310	4	Vinpootsalamander			
312,1	1(A)				
315	3	Kruipbrem	Jeneverbes	Dwergviltkruid	Stekelbrem

(A) = Voormalige A-gebieden aangrenzend aan verplichte zeer kwetsbare gebieden

Bijlage IV

Soort	NH3-gevoeligheid	RL-status
Aardbeiganzerik	gevoelig	kwetsbaar
Aarddistel	zeer gevoelig	ernstig bedreigd
Akkerandoorn	minder gevoelig	kwetsbaar
Beemdkroon	gevoelig	gevoelig
Beenbreek	zeer gevoelig	bedreigd
Bergnachtorchis	gevoelig	kwetsbaar
Bergdravik	gevoelig	gevoelig
Berghertshooi	gevoelig	ernstig bedreigd
Beventjes	gevoelig	kwetsbaar
Bleekgele hennepnetel	minder gevoelig	kwetsbaar
Bleke zegge	gevoelig	kwetsbaar
Bolderik	minder gevoelig	ernstig bedreigd
Boomkikker	zeer gevoelig	bedreigd
Borstelgras	zeer gevoelig	gevoelig
Bosaardbei	gevoelig	gevoelig
Bosdroogbloem	zeer gevoelig	gevoelig
Bruine snavelbies	zeer gevoelig	gevoelig
Bruine winterjuffer	gevoelig	kwetsbaar
Christoffelkruid	gevoelig	kwetsbaar
Draadzegge	zeer gevoelig	kwetsbaar
Driedistel	zeer gevoelig	kwetsbaar
Drijvende waterweegbree	zeer gevoelig	kwetsbaar
Dubbelloof	zeer gevoelig	gevoelig
Duifkruid	zeer gevoelig	bedreigd
Dwergbloem	zeer gevoelig	bedreigd
Dwergviltkruid	zeer gevoelig	gevoelig
Echte karwij	gevoelig	gevoelig
Eenarig wollegras	zeer gevoelig	kwetsbaar
Eenbes	gevoelig	kwetsbaar
Fraai hertshooi	gevoelig	bedreigd
Galigaan	zeer gevoelig	kwetsbaar
Geelhartje	zeer gevoelig	kwetsbaar
Gele kornoelje	gevoelig	gevoelig
Genaald schapengras	zeer gevoelig	ernstig bedreigd
Gevlekte orchis	zeer gevoelig	kwetsbaar
Gewone agrimonie	gevoelig	gevoelig
Goudhaver	gevoelig	gevoelig
Grote centaurie	zeer gevoelig	kwetsbaar
Grote keverorchis	gevoelig	kwetsbaar
Grote leeuwenklauw	gevoelig	bedreigd
Grote tijm	zeer gevoelig	kwetsbaar
Gulden sleutelbloem	zeer gevoelig	kwetsbaar
Harige ratelaar	gevoelig	kwetsbaar
Hazelworm	gevoelig	kwetsbaar
Heelkruid	gevoelig	kwetsbaar

Heidekartelblad	Zeer gevoelig	bedreigd
Heivlinder	Zeer gevoelig	gevoelig
Hennepvreter	minder gevoelig	verdwenen uit NL
Hondsviooltje	zeer gevoelig	gevoelig
Jeneverbes	zeer gevoelig	gevoelig
Kale vrouwenmantel	gevoelig	kwetsbaar
Kamgras	gevoelig	gevoelig
Kamsalamander	zeer gevoelig	kwetsbaar
Kattendoorn	gevoelig	gevoelig
Klein blaasjeskruid	zeer gevoelig	kwetsbaar
Klein glidkruid	zeer gevoelig	bedreigd
Klein warkruid	zeer gevoelig	kwetsbaar
Kleine pimpernel	zeer gevoelig	kwetsbaar
Kleine ratelaar	zeer gevoelig	gevoelig
Kleine valeriaan	gevoelig	kwetsbaar
Kleine veenbes	zeer gevoelig	kwetsbaar
Kleine zonnedaauw	zeer gevoelig	gevoelig
Klokjesgentiaan	zeer gevoelig	gevoelig
Knoflookpad	zeer gevoelig	bedreigd
Knolsteenbreek	gevoelig	bedreigd
Korenbloem	minder gevoelig	gevoelig
Kruipbrem	zeer gevoelig	kwetsbaar
Kruisbladwalstro	minder gevoelig	kwetsbaar
Kuifvleugeltjesbloem	zeer gevoelig	kwetsbaar
Lavendelheide	zeer gevoelig	kwetsbaar
Liggende vleugeltjesbloem	zeer gevoelig	kwetsbaar
Mannetjesorchis	gevoelig	ernstig bedreigd
Moerashertshooi	zeer gevoelig	kwetsbaar
Moerasstreepzaad	minder gevoelig	kwetsbaar
Moeraswolfsklauw	zeer gevoelig	kwetsbaar
Moeslook	gevoelig	kwetsbaar
Muurhavikskruid	gevoelig	kwetsbaar
Oeverkruid	zeer gevoelig	bedreigd
Ondergedoken moerasscherm	zeer gevoelig	kwetsbaar
Paardenzuring	minder gevoelig	verdwenen uit NL
Poelkikker	zeer gevoelig	kwetsbaar
Rapunzelklokje	gevoelig	kwetsbaar
Rode ogentroost	gevoelig	gevoelig
Ronde zonnedaauw	zeer gevoelig	gevoelig
Ruig hertshooi	minder gevoelig	kwetsbaar
Ruige leeuwentand	gevoelig	kwetsbaar
Ruige weegbree	gevoelig	kwetsbaar
Ruwe dravik	gevoelig	ernstig bedreigd
Slanke wikke	zeer gevoelig	ernstig bedreigd
Slanke zegge	minder gevoelig	kwetsbaar
Slofhak	gevoelig	gevoelig

Spiesleeuwenbek	minder gevoelig	kwetsbaar
Steenanjer	zeer gevoelig	kwetsbaar
Stekelbrem	zeer gevoelig	gevoelig
Stijf vergeet-mij-nietje	zeer gevoelig	bedreigd
Tengere Pantserjuffer	gevoelig	bedreigd
Tripmadam	zeer gevoelig	bedreigd
Valse kamille	minder gevoelig	kwetsbaar
Veldsalie	gevoelig	kwetsbaar
Vingerzegge	gevoelig	bedreigd
Vinpootsalamander	zeer gevoelig	kwetsbaar
Vlottende bie	zeer gevoelig	kwetsbaar
Voorjaarszegge	zeer gevoelig	kwetsbaar
Vroedmeesterpad	zeer gevoelig	kwetsbaar
Wateraardbei	zeer gevoelig	gevoelig
Waterdrieblad	zeer gevoelig	gevoelig
Welriekende nachtorchis	zeer gevoelig	bedreigd
Wilde gagel	gevoelig	gevoelig
Wilde narcis	gevoelig	bedreigd
Witte munt	minder gevoelig	bedreigd
Witte snavelbies	zeer gevoelig	gevoelig
Wondklaver	zeer gevoelig	kwetsbaar
Zandhagedis	zeer gevoelig	kwetsbaar
Zwartblauwe rapunzel	gevoelig	kwetsbaar

Aldus vastgesteld door de Provinciale Staten van Limburg in hun vergadering van

voorzitter,

griffier,